

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту

Кафедра фінансів та економічної безпеки

07/03-384М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни
«Соціальне страхування»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська
справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа, страхування та фондовий ринок»
денної та заочної форм навчання

Рекомендовано
науково-методичною
радою з якості ННІЕМ
Протокол № 1 від 03.09.2025 р.

Рівне – 2025

Методичні вказівки до виконання практичних завдань з навчальної дисципліни «Соціальне страхування» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / Заячківська О. В. Рівне : НУВГП, 2025. 49 с.

Укладач : Заячківська О. В. доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів та економічної безпеки.

Відповідальний за випуск : Мельник Л. В., д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів та економічної безпеки

Керівник (гарант) ОП : Кондрацька Н. М., к.е.н., доцент кафедри фінансів та економічної безпеки

Попередня версія МВ 104-103

Зміст

1. Загальні вказівки до вивчення дисципліни	3
2. Завдання до виконання практичних занять	3
Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні засади соціального страхування	
2.1. Тема 1 Сутність, принципи та роль соціального страхування	4
2.2. Тема 2 Державне регулювання соціального страхування	6
2.3. Тема 3 Напрями вдосконалення соціального страхування	10
2.4. Тема 4 Зарубіжний досвід соціального страхування	15
Змістовний модуль 2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавне страхування	
2.5. Тема 5 Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань	19
2.6. Тема 6 Страхування з тимчасової втрати працездатності	23
2.7. Тема 7 Страхування на випадок безробіття	28
2.8. Тема 8 Медичне страхування	33
2.9. Тема 9 Пенсійне страхування	38
2.10. Тема 10 Недержавне пенсійне страхування	41
3. Завдання для самостійної роботи	45
4. Навчально-методичні матеріали дисципліни	47

© О. В. Заячківська, 2025

© НУВГП, 2025

1. Загальні вказівки до вивчення дисципліни

Даний курс орієнтований на опанування студентами теоретичних знань з розробки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу страхових компаній та набувають необхідних фахових компетентностей для подальшого використання здобутих знань і навичок у практичній діяльності в установах страхового сектора.

Метою вивчення дисципліни «Соціальне страхування» є формування у студентів знань про сутність, принципи, організацію та фінансування системи соціального страхування в Україні, а також набуття практичних навичок розрахунків страхових внесків і виплат.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на отримання студентами наступних програмних результатів:

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

2. Завдання до виконання практичних занять

Тема 1 Сутність, принципи та роль соціального страхування

План

1. Сутність соціального страхування.
2. Принципи соціального страхування.
3. Роль соціального страхування.

Тестові завдання

1. Що є основною метою соціального страхування?

- а) Максимізація прибутку страхових компаній
- б) Забезпечення матеріальної підтримки громадян у разі настання страхових випадків

- в) Контроль за податковими надходженнями
- г) Регулювання ринку праці

2. Соціальне страхування відрізняється від комерційного тим, що:

- а) має добровільний характер
- б) здійснюється виключно приватними компаніями
- в) забезпечує соціальні гарантії всім застрахованим
- г) передбачає високу прибутковість для учасників

3. Який з наведених принципів є основним у соціальному страхуванні?

- а) принцип прибутковості
- б) принцип солідарності
- в) принцип приватності
- г) принцип конкуренції

4. До об'єктів соціального страхування належить:

- а) виплата дивідендів акціонерам
- б) пенсійне забезпечення
- в) продаж цінних паперів
- г) організація бізнес-конкурсів

5. Хто є основними учасниками системи соціального страхування?

- а) держава, роботодавці, застраховані особи
- б) тільки приватні страхові компанії
- в) громадські організації та фондові біржі
- г) виключно роботодавці

6. Основною відмінністю соціального страхування від комерційного є:

- а) отримання прибутку учасниками

- б) обов'язковість для певних категорій населення
- в) добровільність участі
- г) високі ставки страхових внесків

7. Принцип солідарності передбачає:

- а) кожен отримує допомогу рівно стільки, скільки заплатив
- б) взаємну підтримку всіх учасників системи
- в) максимізацію доходів страхових компаній
- г) добровільну участь у програмі

8. Що з наведеного є об'єктом соціального страхування?

- а) виплати по пенсії
- б) продаж акцій
- в) отримання комерційного кредиту
- г) оренда майна

9. Соціальне страхування націлене на:

- а) прибуток приватних осіб
- б) економічну підтримку застрахованих у разі страхового випадку
- в) зменшення податкових надходжень
- г) організацію приватних фондів

10. До страхових випадків у системі соціального страхування належить:

- а) виграш у лотерею
- б) тимчасова непрацездатність
- в) підвищення зарплати
- г) інвестиції в акції

11. Хто фінансує систему соціального страхування?

- а) виключно держава
- б) роботодавці та застраховані особи
- в) тільки міжнародні організації
- г) громадські організації

12. Принцип обов'язковості соціального страхування означає:

- а) участь у програмі необов'язкова
- б) застраховані повинні сплачувати внески відповідно до закону
- с) допомога надається тільки за бажанням страхувальника
- д) програма фінансується добровільно

13. Який принцип передбачає стабільність і передбачуваність виплат?

- а) принцип солідарності
- б) принцип страхового ризику
- в) принцип забезпечення стабільності
- г) принцип добровільності

14. Соціальне страхування забезпечує:

- а) виключно грошові вигоди для компаній

- б) соціальні гарантії для населення
- в) контроль над ринком нерухомості
- г) приватні пенсійні накопичення

15. Основна функція соціального страхування:

- а) регулювання цін на товари
- б) мінімізація соціальних ризиків для населення
- в) організація бізнес-процесів
- г) підвищення комерційного прибутку

Контрольні запитання

1. Зміст понять «соціальний захист», «соціальне страхування», «соціальний ризик».
2. Економічна сутність, принципи та функції соціального страхування.
3. Соціальне страхування як складова системи соціального захисту населення.
4. Система соціального страхування в Україні.
5. Принципи організації системи соціального страхування в Україні.
6. Суб'єкти соціального страхування та їх роль в організації системи.
7. Правові основи системи соціального страхування в Україні.
8. Фінансовий механізм соціального страхування.
9. Макроекономічна роль соціального страхування.
10. Роль соціального страхування в фінансовій системі держави.

Практичні завдання

Завдання 1. Навести аргументи соціального та економічного значення, які підтверджують тезу: «Механізм соціального страхування є найбільш ефективним засобом мінімізувати та компенсувати наслідки соціальних ризиків».

Завдання 2. Дати порівняльну оцінку основних засад соціального страхування та інших видів страхування. Які характерні особливості притаманні саме соціальному страхуванню?

Тема 2 Державне регулювання соціального страхування

План

1. Поняття та основні цілі державного регулювання.
2. Основні інструменти державного регулювання.

3. Види державного соціального страхування.

Тестові завдання

1. До страхових фондів належить:

- а) фонд страхування життя
- б) фонд страхування відповідальності
- в) пенсійний фонд
- г) майновий фонд

2. Забезпеченням реалізації державної політики у галузі зайнятості займається:

- а) Міністерство праці та соціальної політики
- б) районне управління праці та соціального захисту населення
- в) Міністерство фінансів
- г) соціальний фонд

3. У який термін страховики та страхувальники можуть оскаржити рішення органу державного нагляду в суді?

- а) тиждень
- б) 3 тижні
- в) 2 тижні
- г) місяць.

4. Рівень прожиткового мінімуму обумовлюють такі фактори:

- а) вік людини
- б) рівень інфляція
- в) корисність
- г) якість

5. Мінімальні норми задоволення фізіологічних, соціальних і духовних потреб:

- а) кошик споживача
- б) соціальний мінімум
- в) фізіологічний мінімум
- г) індекс людського розвитку

6. Яка мета державного регулювання системи соціального страхування?

- а) зменшення доходів роботодавців
- б) забезпечення стабільного функціонування системи соціального захисту населення
- в) збільшення податкових надходжень до бюджету

г) стимулювання трудової міграції

7. Який орган в Україні здійснює загальне керівництво системою загальнообов'язкового державного соціального страхування?

- а) Міністерство фінансів
- б) Міністерство соціальної політики України
- в) Кабінет Міністрів України
- г) Верховна Рада України

8. Який закон регулює основи соціального страхування в Україні?

- а) Закон України «Про оплату праці»
- б) Закон України «Про державні соціальні стандарти»
- в) Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»
- г) Закон України «Про пенсійне забезпечення»

9. Які види соціального страхування діють в Україні?

- а) медичне, транспортне, податкове
- б) пенсійне, страхування на випадок безробіття, нещасних випадків, тимчасової непрацездатності
- в) екологічне, майнове, туристичне
- г) добровільне корпоративне страхування

10. Хто є платниками внесків на соціальне страхування?

- а) лише держава
- б) тільки наймані працівники
- в) роботодавці та застраховані особи
- г) лише підприємства державної форми власності

11. Який вид соціального страхування забезпечує виплату допомоги по тимчасовій непрацездатності?

- а) пенсійне страхування
- б) страхування на випадок безробіття
- в) медичне страхування
- г) страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності

12. Який державний фонд здійснює страхування від нещасного випадку на виробництві?

- а) Пенсійний фонд України
- б) Фонд соціального страхування України
- в) Фонд державного майна

г) Державна податкова служба

13. Яке джерело формування коштів соціального страхування є основним?

- а) добровільні пожертви громадян
- б) державні субсидії
- в) страхові внески роботодавців та застрахованих осіб
- г) доходи від інвестиційних проектів

14. Який принцип лежить в основі системи загальнообов'язкового державного соціального страхування?

- а) добровільності
- б) взаємодопомоги та солідарності
- в) Індивідуального накопичення
- г) конкурентності

15. Хто визначає порядок використання коштів фондів соціального страхування?

- а) Верховна Рада України
- б) Правління відповідного фонду
- в) Міністерство юстиції
- г) Національний банк України

16. Який вид соціального страхування забезпечує виплату допомоги по безробіттю?

- а) медичне страхування
- б) пенсійне страхування
- в) страхування на випадок безробіття
- г) страхування від нещасного випадку

17. Яка установа здійснює виплату пенсій?

- а) Фонд соціального страхування України
- б) Міністерство фінансів
- в) Пенсійний фонд України
- г) Державна служба зайнятості

18. Який рівень управління відповідає за прийняття стратегічних рішень у сфері соціального страхування?

- а) місцеві органи влади
- б) Кабінет Міністрів України
- в) профспілки
- г) районні адміністрації

19. Яке з наведених не є принципом державного регулювання соціального страхування?

- а) цільове використання коштів
- б) гласність та відкритість
- в) конфіденційність використання коштів
- г) солідарність поколінь

20. Хто контролює цільове використання коштів соціального страхування?

- а) Державна аудиторська служба України
- б) Правління фондів
- в) Рахункова палата України
- г) Усі перелічені органи спільно

Контрольні запитання

1. Роль та функції держави в системі соціального страхування.
2. Мета та завдання державного нагляду та контролю.
3. Ограни здійснення державного нагляду та контролю в системі соціального страхування, їх функції.
4. Фінансовий контроль в системі соціального страхування. Види, форми та методи фінансового контролю.
5. Управління фондами соціального страхування.

Практичні завдання

Завдання 1. Аргументувати, чому саме управління соціальним страхуванням засновано на принципах трипартизму (соціального партнерства)? Яка в цьому соціальна роль?

Завдання 2. Аргументувати роль Профспілок в управлінні фондами соціального страхування та забезпеченні інтересів застрахованих осіб.

Завдання 3. Дати оцінку ефективності здійсненню фінансового контролю в системі соціального страхування.

Тема 3 Напрями вдосконалення соціального страхування

План

1. Види вдосконалення соціального страхування.
2. Необхідність і значення єдиного соціального внеску.
3. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску.
4. Платники єдиного внеску.

5. Порядок нарахування, обчислення та сплати єдиного внеску.

Тестові завдання

1. Яка головна мета вдосконалення системи соціального страхування?

- а) зменшення витрат державного бюджету
- б) підвищення ефективності соціального захисту населення
- в) збільшення кількості видів страхування
- г) централізація управління

2. Який з наведених напрямів є ключовим у реформуванні соціального страхування?

- а) збільшення податків
- б) впровадження електронних сервісів та цифровізації
- в) ліквідація страхових фондів
- г) відміна обов'язкових внесків

3. Який принцип повинен посилюватися при вдосконаленні системи соціального страхування?

- а) принцип солідарності
- б) принцип комерціалізації
- в) принцип добровільності участі
- г) принцип приватизації

4. Який із наведених заходів сприяє фінансовій стійкості системи соціального страхування?

- а) розширення бази страхувальників
- б) зниження розміру внесків
- в) зменшення кількості застрахованих осіб
- г) ліквідація окремих фондів

5. Одним із напрямів вдосконалення управління соціальним страхуванням є:

- а) усунення громадського контролю
- б) оптимізація структури фондів і підвищення прозорості
- в) передача функцій у приватний сектор
- г) зменшення ролі профспілок

6. Що передбачає інтеграція інформаційних систем у сфері соціального страхування?

- а) закритий доступ до даних
- б) спрощення обміну інформацією між фондами

- в) вилучення персональних даних
- г) Паперовий документообіг

7. Який напрям реформування передбачає більшу орієнтацію на потреби застрахованих осіб?

- а) персоніфікація обліку страхових внесків
- б) централізація управління фондами
- в) підвищення страхових ставок
- г) скорочення виплат

8. Розвиток недержавних форм страхування спрямований на:

- а) зниження участі роботодавців
- б) диверсифікацію джерел соціального захисту
- в) ліквідацію державних фондів
- г) збільшення адміністративних витрат

9. Яке значення має впровадження електронного кабінету застрахованої особи?

- а) зменшення доступу до інформації
- б) Посилення бюрократії
- в) підвищення зручності та прозорості обліку
- г) скорочення кількості страхувальників

10. Який із напрямів розвитку стосується міжнародного співробітництва у сфері соціального страхування?

- а) гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами
- б) ізоляція системи від зовнішніх впливів
- в) відмова від міжнародних договорів
- г) ліквідація соціальних гарантій для мігрантів

11. Який захід сприяє підвищенню довіри громадян до системи соціального страхування?

- а) відкритість інформації про використання коштів
- б) скорочення звітності фондів
- в) приховування даних про витрати
- г) підвищення віку виходу на пенсію

12. Що є одним із завдань удосконалення фінансового механізму соціального страхування?

- а) забезпечення стабільності надходжень і раціонального використання коштів
- б) збільшення кількості страхових фондів

- в) перехід до готівкових розрахунків
- г) відміна бюджетного контролю

13. Яка роль держави у процесі вдосконалення соціального страхування?

- а) зведення участі до мінімуму
- б) координація, нагляд і нормативно-правове забезпечення
- в) повна передача функцій приватним компаніям
- г) усунення від управління

14. Який напрям розвитку пов'язаний із підвищенням соціальної відповідальності роботодавців?

- а) стимулювання легальної зайнятості
- б) скорочення податкових пільг
- в) введення штрафів за кожного працівника
- г) ліквідація трудових договорів

15. Головним результатом удосконалення системи соціального страхування має стати:

- а) зменшення навантаження на бізнес
- б) підвищення рівня соціальної захищеності населення
- в) централізація влади у фондах
- г) скорочення кількості соціальних програм

Контрольні запитання

1. У чому полягає основна мета вдосконалення системи соціального страхування в Україні?

2. Які основні проблеми існують у сучасній системі соціального страхування, що зумовлюють необхідність її реформування?

3. Назвати основні напрями вдосконалення державного управління у сфері соціального страхування.

4. Які заходи сприяють фінансовій стабільності системи соціального страхування?

5. Яке значення має цифровізація та впровадження електронних сервісів у сфері соціального страхування?

6. Як розвиток недержавних форм соціального страхування може підвищити рівень соціального захисту населення?

7. У чому полягає роль держави у процесі реформування та вдосконалення системи соціального страхування?

8. Які кроки сприяють підвищенню прозорості та відкритості використання коштів соціальних фондів?

9. Як гармонізація національного законодавства із європейськими стандартами впливає на розвиток соціального страхування в Україні?

Практичні завдання

Завдання 1. Підприємство має фонд оплати праці 1 200 000 грн на місяць. Ставка єдиного соціального внеску (ЄСВ) становить 22%. Уряд планує знизити ставку ЄСВ до 20% з метою стимулювання легальної зайнятості. Обчислити суму ЄСВ, яку підприємство сплачує зараз. Обчислити суму після зниження ставки. Проаналізуйте, як це може вплинути на фінансову стабільність системи соціального страхування.

Завдання 2. Рівень охоплення населення системою соціального страхування становить 65%. Після запровадження електронного реєстру застрахованих осіб очікується збільшення охоплення до 80%. Визначити, на скільки відсоткових пунктів зросте охоплення. Пояснити, як цифровізація впливає на ефективність адміністрування соціального страхування.

Завдання 3. Порівняти два підходи до реформування системи соціального страхування: Модель солідарної відповідальності (державна підтримка, колективне фінансування). Модель накопичувального страхування (індивідуальні рахунки). Скласти таблицю з 3 перевагами та 3 недоліками кожної моделі.

Завдання 4. Держава планує створити єдину інформаційну платформу, яка об'єднає Пенсійний фонд, Фонд соціального страхування та Службу зайнятості. Які позитивні наслідки може мати така інтеграція? Які ризики слід врахувати під час реалізації цього проекту?

Завдання 5. Після реформування системи соціального страхування у країні :

- зменшилась кількість зловживань із коштами на 30%;
- середній час обробки заяв скоротився з 10 до 3 днів;
- довіра громадян до системи зросла з 45% до 70%.

Оцінити ефективність реформи за соціальними та економічними показниками.

Завдання 6. Розробити пропозиції щодо вдосконалення соціального страхування у вашому регіоні (3–5 пунктів). Врахувати такі аспекти: цифровізація процесів;

взаємодія з роботодавцями;
фінансова прозорість;
підвищення довіри громадян.

Завдання 7. Підготувати інформаційну кампанію (гасло, плакат або коротке повідомлення), яка мотивувала б громадян брати участь у системі соціального страхування.

Завдання 8. Порівняти систему соціального страхування України з однією країною ЄС (наприклад, Польща, Німеччина або Чехія). Визначити:

- 2 спільні риси;
- 2 основні відмінності;
- 2 можливі напрями адаптації європейського досвіду в Україні.

Завдання 9. Написати коротке есе (0,5–1 сторінка) на тему: «Яким я бачу майбутнє системи соціального страхування в Україні через 10 років?»

Завдання 10. Обговорити твердження : «Соціальне страхування має стати не лише формою державної підтримки, а й партнерством між громадянином, роботодавцем і державою». Підготувати аргументи «за» і «проти».

Тема 4 Зарубіжний досвід соціального страхування

План

1. Моделі соціального страхування та їх характеристика.
2. Розвиток соціального страхування у країнах світу.
3. Вплив соціального страхування зарубіжних країн на соціальне страхування України.

Тестові завдання

1. У якій країні вперше було запроваджено систему соціального страхування у сучасному розумінні?

- а) США
- б) Велика Британія
- в) Німеччина
- г) Франція

2. Який принцип лежить в основі німецької моделі соціального страхування?

- а) солідарність і субсидіарність
- б) приватна відповідальність
- в) добровільне накопичення

г) благодійна допомога

3. У якій країні основним джерелом фінансування соціального страхування є податки, а не страхові внески?

- а) Швеція
- б) Німеччина
- в) Італія
- г) Польща

4. Яка особливість британської системи соціального страхування?

- а) високий рівень приватизації
- б) єдина державна система допомог і послуг
- в) відсутність обов'язкових внесків
- г) виплати лише пенсіонерам

5. Яка модель соціального страхування передбачає високий рівень державної участі у фінансуванні соціальних програм?

- а) англосаксонська
- б) скандинавська
- в) ліберальна
- г) змішана

6. У США система соціального страхування характеризується:

- а) повною державною централізацією
- б) поєднанням державного та приватного страхування
- в) відсутністю страхових внесків
- г) залежністю від церковних фондів

7. Яка з країн належить до групи з найвищим рівнем соціального забезпечення?

- а) Швейцарія
- б) Данія
- в) Греція
- г) Туреччина

8. У якій країні діє принцип «єдиної соціальної страхової книжки» та індивідуального обліку страхувальників?

- а) Польща
- б) Італія
- в) Франція
- г) Чехія

9. Який із наведених напрямів є спільним для більшості європейських систем соціального страхування?

- а) цифровізація та інтеграція баз даних
- б) відмова від державного контролю
- в) зменшення соціальних гарантій
- г) скорочення участі роботодавців

10. У Франції соціальне страхування базується на принципі:

- а) солідарності поколінь
- б) добровільного членства
- в) повної приватизації пенсій
- г) відсутності страхових внесків

11. Який орган координує соціальне страхування у країнах Європейського Союзу?

- а) Європейська комісія
- б) Європейський парламент
- в) Європейський соціальний фонд
- г) Міжнародна організація праці

12. Яка модель соціального страхування переважає у США, Канаді та Австралії?

- а) ліберальна (англосаксонська)
- б) скандинавська
- в) континентальна
- г) змішана

13. Яка особливість японської системи соціального страхування?

- а) висока роль сім'ї та корпоративної підтримки
- б) повна державна монополія
- в) відсутність страхових фондів
- г) залежність від церковних організацій

14. Яка країна запровадила обов'язкове медичне страхування через систему страхових кас (Krankenkassen)?

- а) Німеччина
- б) Іспанія
- в) Нідерланди
- г) Бельгія

15. Який висновок можна зробити з аналізу зарубіжного досвіду соціального страхування?

- а) найефективнішою є повна приватизація системи
- б) держава має відмовитись від контролю за соціальними фондами
- в) ефективність забезпечує поєднання державних і ринкових механізмів
- г) єдина модель підходить для всіх країн

Контрольні запитання

1. Міжнародні норми і принципи соціального страхування.
2. Основні види та моделі соціального страхування. Обсяг коштів, що перерозподіляються системою соціального страхування в країнах ЄС.

Практичні завдання

Завдання 1. Розкрити тему: «Можливості адаптації зарубіжного досвіду при вдосконаленні системи соціального страхування в Україні».

Завдання 2. У Німеччині роботодавець і працівник сплачують внески до системи соціального страхування у співвідношенні 50/50, а в Україні — переважно роботодавець (ЄСВ). Пояснити, які переваги має німецький підхід. Які труднощі можуть виникнути при впровадженні аналогічної моделі в Україні?

Завдання 3. Порівняти моделі соціального страхування трьох країн: Німеччини (бісмарківська модель), Швеції (скандинавська модель), Великої Британії (бевериджська модель).

Завдання 4. Скласти таблицю з трьома стовпцями, де зазначити: основні джерела фінансування; принципи надання допомоги; рівень державної участі.

Завдання 5. У країні середня заробітна плата становить 2000 євро. Ставка соціального страхування — 15%, з яких 7,5% сплачує роботодавець, 7,5% — працівник. Визначити суму внеску працівника і роботодавця. Обчислити загальну суму надходжень до фонду, якщо застраховано 1 млн. працівників. Як змінилися б надходження, якщо ставка знизиться до 12%?

Завдання 6. У Швеції запроваджено єдиний електронний портал соціальних послуг, де громадяни можуть отримати інформацію про пенсії, медичне страхування та допомоги онлайн. Які переваги цифровізації соціального страхування для громадян і держави? Які кроки Україна вже зробила у цьому напрямі (наприклад, «Дія», електронні лікарняні)?

Завдання 7. Дослідити, як організована система медичного страхування у таких країнах: Німеччина, США, Канада. Визначити, яка з моделей — державна, приватна чи змішана. Порівняти рівень доступності медичних послуг. Зробити висновок, яку модель доцільніше адаптувати для України.

Завдання 8. В Італії значну частину пенсійної системи становить накопичувальний компонент, а у Франції — розподільчий. Пояснити відмінність між цими моделями. Визначити їхні сильні та слабкі сторони. Яку модель доцільно розвивати в Україні — або поєднувати обидві?

Завдання 9. Розробити коротку пропозицію щодо впровадження елементів зарубіжного досвіду в українську систему соціального страхування. Вказати:

з якої країни берете приклад;
яку практику варто адаптувати (наприклад, електронні сервіси, спільне фінансування, персоніфікований облік);
очікуваний ефект.

Завдання 10. Обговорити твердження: «Скандинавська модель соціального страхування — найсправедливіша, але найдороговартісніша». Питання для дискусії: Чи може Україна дозволити собі таку модель? Які елементи можна частково впровадити без ризику для бюджету?

Завдання 11. Підготувати порівняльну таблицю з трьох країн ЄС (на вибір), зазначивши:

частку соціальних видатків у ВВП;

середній розмір пенсії;

рівень безробіття;

наявність страхування на випадок хвороби.

Зробити короткий висновок: у якій країні система є найефективнішою і чому.

Змістовний модуль 2. Види загальнообов'язкового державного соціального страхування та недержавне страхування

Тема 5 Страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань

План

1. Завдання та принципи страхування від нещасних випадків на виробництві.
2. Права, обов'язки та відповідальність роботодавця як страхувальника.
3. Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб.
4. Страховий ризик і страховий випадок.
5. Перелік професійних захворювань.

Тестові завдання

1. Що є основною метою страхування від нещасних випадків на виробництві?

- а) зменшення податкового навантаження роботодавця
- б) забезпечення соціального захисту працівників у разі нещасного випадку або профзахворювання
- в) підвищення продуктивності праці

г) контроль за трудовою дисципліною

2. Хто є страхувальником у системі страхування від нещасних випадків?

- а) держава
- б) роботодавець
- в) працівник
- г) профспілка

3. Хто є застрахованою особою?

- а) власник підприємства
- В) керівник структурного підрозділу
- С) працівник, який виконує роботу на умовах трудового договору
- Д) контролюючий орган

4. Який орган здійснює страхування від нещасних випадків на виробництві в Україні?

- а) Пенсійний фонд України
- б) Національна служба здоров'я
- в) Фонд соціального страхування України
- г) Міністерство праці

5. Який документ складається у разі нещасного випадку на виробництві?

- а) договір страхування
- б) протокол медичного огляду
- в) акт за формою Н-1
- г) лікарняний лист

6. Професійне захворювання – це:

а) будь-яке захворювання, що виникло під час трудової діяльності
б) захворювання, викликане впливом шкідливих факторів виробничого середовища

- в) хвороба, не пов'язана з роботою
- г) тимчасовий розлад здоров'я

7. Які види допомоги надаються потерпілому?

- а) матеріальна, медична, соціальна реабілітація
- б) тільки грошова компенсація
- в) лише медична допомога
- г) безкоштовне харчування

8. За чий рахунок здійснюється страхування від нещасних випадків?

- а) за рахунок працівників
- б) за рахунок державного бюджету
- в) за рахунок роботодавців
- г) за рахунок місцевих органів влади

9. Коли нещасний випадок визнається пов'язаним з виробництвом?

- а) якщо він стався під час виконання трудових обов'язків
- б) якщо він стався у вихідний день
- в) якщо працівник був у відпустці
- г) якщо не було свідків

10. Хто проводить розслідування нещасних випадків на виробництві?

- а) керівник структурного підрозділу
- б) комісія підприємства
- в) працівник Фонду соціального страхування
- г) будь-який свідок події

11. Які дії повинен зробити роботодавець у разі нещасного випадку?

- а) повідомити Фонд соціального страхування та органи Держпраці
- б) приховати випадок
- в) відправити працівника додому
- г) відкласти розслідування

12. Яка мета профілактичних заходів у системі страхування?

- а) зменшення кількості нещасних випадків і профзахворювань
- б) зниження зарплати
- в) підвищення податків
- г) контроль за профспілками

13. Який із перелічених факторів може спричинити професійне захворювання?

- а) переїдання
- б) вібрація, шум, пил
- в) недосипання
- г) стрес через сімейні обставини

14. Яка форма відповідальності настає за приховування нещасного випадку?

- а) адміністративна або кримінальна
- б) моральна

- в) дисциплінарна лише
- г) відсутня

15. Хто має право на страхові виплати у разі смерті потерпілого?

- а) тільки роботодавець
- б) члени сім'ї, які перебували на його утриманні
- в) трудовий колектив
- г) профспілка

Контрольні запитання

1. Пояснити поняття «страхування від нещасних випадків на виробництві».
2. Назвати основні принципи соціального страхування від нещасних випадків.
3. Хто є страхувальником і застрахованою особою?
4. Які випадки визнаються нещасними, пов'язаними з виробництвом?
5. Що таке професійне захворювання? Наведіть приклади.
6. Які документи необхідно скласти у разі нещасного випадку?
7. Які види матеріального забезпечення надаються потерпілому?
8. Яку роль відіграє Фонд соціального страхування України у системі страхування?
9. Назвати обов'язки роботодавця у разі нещасного випадку на виробництві.
10. Які профілактичні заходи здійснюються для запобігання нещасним випадкам?

Практичні завдання

Завдання 1. Травма на виробництві. Під час роботи на деревообробному станку працівник Петров отримав травму руки через несправний захисний кожух. Роботодавець повідомив Фонд соціального страхування та створив комісію з розслідування. Комісія встановила, що працівник не порушував правил техніки безпеки. Чи визнається цей випадок пов'язаним з виробництвом? Які документи потрібно скласти? Які види страхових виплат отримає працівник?

Завдання 2. Падіння під час відрядження. Працівниця бухгалтерії Іваненко під час службового відрядження послизнулася на сходах готелю

й отримала перелом ноги. Чи буде цей випадок вважатися нещасним, пов'язаним із виробництвом? Хто проводить розслідування? Які права має потерпіла?

Завдання 3. Алкоголь і нещасний випадок. Працівник цеху зламав ногу, коли впав зі сходів. Медичне обстеження показало алкогольне сп'яніння. Чи буде цей випадок визнано виробничим? Від чого залежить рішення комісії? Чи отримає працівник страхові виплати?

Завдання 4. Професійне захворювання. Працівник шахти багато років працював у запилених умовах. Лікарня встановила в нього хронічний бронхіт, пов'язаний із виробничими шкідливостями. Як визначається професійне захворювання? Хто встановлює причинний зв'язок хвороби з роботою? Які дії необхідно здійснити для отримання страхових виплат?

Завдання 5. Смерть на робочому місці. Працівник транспортного відділу раптово помер від серцевого нападу під час робочої зміни. Чи може цей випадок бути визнаний виробничим? Хто має право на страхові виплати? Які види допомоги передбачені родині померлого?

Завдання 6. Приховування нещасного випадку. Працівник отримав опік, але керівник не повідомив про це у відповідні органи та не склав акт. Які наслідки для роботодавця? Які права має працівник у такій ситуації?

Завдання 7. Травма стажера. Стажер на підприємстві отримав травму під час виконання доручення майстра. Чи підлягає стажер страхуванню? Хто відшкодовує витрати на лікування?

Завдання 8. Відмова у виплатах. Працівнику відмовили у страхових виплатах, мотивуючи це тим, що він не повідомив одразу про травму. Чи є підстава для відмови? Як працівник може захистити свої права?

Тема 6 Страхування з тимчасової втрати працездатності

План

1. Завдання та принципи страхування з тимчасової втрати працездатності.
2. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг.
3. Страховий ризик та стаж при страхуванні з тимчасової втрати працездатності.

Тестові завдання

1. Яка головна мета страхування з тимчасової втрати працездатності?

- а) захист роботодавця від фінансових ризиків

- б) забезпечення працівника матеріально у разі хвороби чи травми
- в) компенсація збитків державі
- г) зменшення податків

2. Хто є застрахованою особою у системі страхування з тимчасової втрати працездатності?

- а) будь-який громадянин України
- б) працівник, який працює за трудовим договором або самозайнята особа, що сплачує внески

в) тільки державний службовець

г) студент

3. Хто здійснює виплати у разі тимчасової непрацездатності?

- а) Міністерство охорони здоров'я
- б) Пенсійний фонд
- в) Фонд соціального страхування України
- г) Роботодавець

4. Який документ є підставою для нарахування допомоги по тимчасовій непрацездатності?

- а) довідка з місця роботи
- б) медична картка
- в) лікарняний лист (листок непрацездатності)
- г) заява працівника

5. З якого дня тимчасової непрацездатності здійснюється виплата Фондом?

- а) з першого дня
- б) з другого дня
- в) з шостого дня
- г) з п'ятого дня

6. Який розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності залежить від?

- а) виду роботи
- б) страхового стажу
- в) посади
- г) кількості дітей

7. Який розмір допомоги має працівник зі страховим стажем понад 8 років?

- а) 50 % середньої зарплати
- б) 60 % середньої зарплати

- в) 70 % середньої зарплати
- г) 100 % середньої зарплати

8. Який розмір допомоги має працівник зі страховим стажем до 3 років?

- а) 100 %
- б) 80 %
- в) 60 %
- г) 50 %

9. Який вид страхового випадку не належить до страхування з тимчасової втрати працездатності?

- а) власна хвороба працівника
- б) догляд за хворою дитиною
- в) отримання травми на виробництві
- г) карантин

10. Хто визначає тривалість тимчасової непрацездатності?

- а) роботодавець
- б) комісія з соціального страхування
- в) лікар, який видав лікарняний
- г) профспілка

11. Який максимальний строк виплати допомоги у зв'язку з доглядом за хворою дитиною до 14 років?

- а) 7 днів
- б) 10 днів
- в) 14 днів
- г) 30 днів

12. У яких випадках допомога по тимчасовій непрацездатності не надається?

а) Якщо працівник захворів під час відпустки без збереження зарплати

- б) Якщо хвороба триває понад 10 днів
- в) Якщо працівник лікується в стаціонарі
- г) Якщо є довідка від лікаря

13. Хто контролює правильність використання коштів Фонду соціального страхування?

- а) Міністерство фінансів
- б) Державна податкова служба

в) Комісія (уповноважений) із соціального страхування на підприємстві

г) Головний бухгалтер

14. Хто оплачує перші 5 днів тимчасової непрацездатності?

а) роботодавець

б) Фонд соціального страхування

в) Держава

г) профспілка

15. Який вид допомоги не належить до страхування з тимчасової втрати працездатності?

а) допомога по хворобі

б) допомога по вагітності та пологах

в) допомога по безробіттю

г) оплата догляду за хворою дитиною

Контрольні запитання

1. Суть та призначення ЗДСС у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

2. Суб'єкти ЗДСС у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, їх права та обов'язки.

3. Страхові випадки за ЗДСС у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

4. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за ЗДСС у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

5. Характеристика страхових випадків та умови надання соціальних послуг і матеріального забезпечення за ЗДСС від нещасних випадків на виробництві.

6. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за ЗДСС від нещасних випадків на виробництві.

7. Бюджет Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності: складові частини, порядок формування .

8. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності : основні завдання та обов'язки, управлінська структура.

Практичні завдання

Завдання 1. Навести аргументи, що підтверджують економічну роль фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Завдання 2. Навести аргументи, що підтверджують соціальну роль фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Завдання 3. Аналіз виконання бюджету фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, розрахунок видів допомоги за страхуванням з тимчасової втрати працездатності.

Завдання 4. Тимчасова непрацездатність працівника. Працівник ТОВ «Будінвест» Петренко О.М. має страховий стаж 7 років. З 1 по 14 вересня 2025 року він перебував на лікарняному через хворобу (14 календарних днів). Його середньоденна заробітна плата становить 800 грн. Визначити:

розмір допомоги по тимчасовій непрацездатності за рахунок роботодавця;

розмір допомоги за рахунок Фонду соціального страхування;

загальну суму допомоги, яку отримає працівник.

Завдання 5. Тимчасова непрацездатність через хворобу. Працівниця підприємства Петренко І. О. має страховий стаж 6 років. Вона хворіла з 1 по 10 вересня 2025 року (10 календарних днів). Середньоденна заробітна плата становить 700 грн. Визначити:

суму допомоги за рахунок роботодавця (перші 5 днів);

суму допомоги за рахунок Фонду соціального страхування (наступні 5 днів);

загальну суму допомоги, якщо розмір оплати залежно від стажу становить 80 % середньої зарплати.

Завдання 6. Працівник зі стажем понад 8 років. Працівник Мельник О. П. має страховий стаж 10 років. Перебував на лікарняному з 3 по 17 вересня 2025 року (15 днів). Середньоденна зарплата — 900 грн. Визначити суму допомоги, якщо оплата становить 100 % середньої зарплати.

Завдання 7. Догляд за хворою дитиною. Працівниця Савчук Л. В. доглядала за хворою дитиною 8 років з 5 по 14 березня 2025 року (10 днів). Середньоденна зарплата — 750 грн, страховий стаж — 4 роки (70 %). Визначити суму допомоги за весь період догляду. Хто фінансує виплати?

Завдання 8. Карантин у дитячому садку. Працівниця Романюк Т.О. перебувала у відпустці без збереження зарплати. У цей час у дитячому садку дитини було оголошено карантин. Вона подала лікарняний листок на період карантину (7 днів). Чи має вона право на допомогу по тимчасовій непрацездатності? Якщо ні — чому?

Завдання 9. Часткова зайнятість. Працівник Гончар С.П. працює на 0,5 ставки, має страховий стаж 3 роки (60 %). Хворів з 10 по 20 квітня 2025 року (11 днів). Середньоденна зарплата (по фактичній ставці) — 450 грн. Визначити загальну суму допомоги.

Завдання 10. Порушення режиму лікування. Працівник Демченко В. І. під час хвороби не з'явився на призначений огляд, через що лікар позначив у лікарняному порушення режиму лікування. Чи може бути зменшена виплата допомоги? Хто приймає рішення щодо зменшення?

Завдання 11. Виплата після звільнення. Працівниця Кравець Г.О. звільнилася 1 вересня 2025 року, але 5 вересня захворіла. Вона звернулася за допомогою до Фонду соціального страхування. Чи має вона право на допомогу? За яких умов?

Завдання 12. Вагітність і пологи. Працівниця Шевченко М. І. має страховий стаж 9 років, отримала лікарняний по вагітності та пологах на 126 днів. Середньоденна зарплата — 1 000 грн. Визначити розмір допомоги.

Завдання 13. Працівник зі страховим стажем 2 роки. Працівник Лисенко А.Ю. має страховий стаж 2 роки, хворів з 2 по 12 жовтня (11 днів), середньоденна зарплата — 600 грн. Розрахувати суму допомоги.

Завдання 14. Догляд за хворим членом сім'ї. Працівниця Семенюк Т. М. доглядала за хворим чоловіком (стаціонарне лікування — 7 днів). Середньоденна зарплата — 800 грн, стаж — 10 років (100 %).

Тема 7 Страхування на випадок безробіття

План

1. Визначення поняття страхування на випадок безробіття та його принципи.
2. Види забезпечення та соціальні послуги по безробіттю.
3. Розрахунок страхового стажу при безробітті.
4. Умови та тривалість виплати допомоги по безробіттю.

Тестові завдання

1. Яка мета страхування на випадок безробіття?

- а) збільшення державних доходів
- б) захист працівників у разі втрати роботи з незалежних від них причин
- в) контроль за працевлаштуванням

г) підвищення кваліфікації роботодавців

2. Хто є застрахованими особами у системі страхування на випадок безробіття?

а) тільки державні службовці

б) усі громадяни, які працюють за трудовим договором або сплачують внески

в) студенти

г) особи без громадянства

3. Який орган здійснює страхування на випадок безробіття в Україні?

а) Фонд соціального страхування України

б) Пенсійний фонд

в) Державний центр зайнятості (Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття)

г) Міністерство праці

4. Який документ підтверджує статус безробітного?

а) трудова книжка

б) паспорт

в) довідка з місця роботи

г) реєстраційна картка безробітного, видана центром зайнятості

5. З якого дня після реєстрації в центрі зайнятості особі може бути призначено допомогу по безробіттю?

а) з першого дня

б) через 7 календарних днів

в) через 14 календарних днів

г) через місяць

6. За рахунок яких коштів здійснюються виплати безробітним?

а) державного бюджету

б) місцевих бюджетів

в) коштів Фонду страхування на випадок безробіття

г) роботодавців

7. Хто сплачує страхові внески на випадок безробіття?

а) лише працівники

б) лише роботодавці

в) роботодавці та самозайняті особи

г) держава

8. Який максимальний строк виплати допомоги по безробіттю для осіб, що мають страховий стаж понад 6 років?

- а) 90 календарних днів
- б) 180 календарних днів
- в) 270 календарних днів
- г) 360 календарних днів

9. Який розмір допомоги по безробіттю залежить від?

- а) кількості дітей
- б) страхового стажу та середньої зарплати за останні 12 місяців
- в) рівня освіти
- г) рішення роботодавця

10. Хто має право на допомогу по безробіттю?

а) особа, яка звільнилася за власним бажанням без поважних причин

- б) особа, яка зареєстрована в центрі зайнятості і готова працювати
- в) студент денної форми
- г) пенсіонер

11. У якому випадку безробітному припиняють виплату допомоги?

- а) якщо він відмовився від двох запропонованих варіантів роботи
- б) якщо він переїхав в інше місто
- в) якщо він зменшив вимоги до умов праці
- г) якщо пройшов курси підвищення кваліфікації

12. Хто здійснює контроль за правильністю використання коштів Фонду безробіття?

- а) Державна податкова служба
- б) Міністерство фінансів
- в) Правління Фонду соціального страхування на випадок безробіття
- г) Кабінет Міністрів України

13. Який з наведених видів допомоги не належить до страхування на випадок безробіття?

- а) допомога по безробіттю
- б) допомога при народженні дитини
- в) допомога на професійне навчання безробітних
- г) матеріальна допомога у період тимчасових робіт

14. Яке основне право має зареєстрований безробітний?

- а) право на безкоштовне житло

- б) право на матеріальну допомогу та сприяння у працевлаштуванні
- в) право на дострокову пенсію
- г) право на кредит від держави

15. Яке з наведених тверджень правильне?

- а) страхування на випадок безробіття — добровільне
- б) Страхування на випадок безробіття — загальнообов'язкове
- в) Страхування на випадок безробіття — лише для державних службовців
- г) Страхування на випадок безробіття здійснюється за бажанням роботодавця

Контрольні запитання

1. Мета та призначення ЗДСС на випадок безробіття.
2. Особи, що підлягають страхуванню на випадок безробіття.
3. Суб'єкти страхування на випадок безробіття, їх права та обов'язки.
4. Види соціальних послуг та матеріального забезпечення за ЗДСС на випадок безробіття
5. Характеристика страхових випадків та умови надання соціальних послуг і матеріального забезпечення за ЗДСС на випадок безробіття
6. Бюджет Фонду соціального страхування на випадок безробіття: складові частини, порядок формування .
7. Фонд ЗДСС на випадок безробіття: основні завдання та обов'язки, управлінська структура.
8. Контроль (внутрішній фінансовий контроль, контроль за страхувальниками).

Практичні завдання

Завдання 1. Навести аргументи, що підтверджують економічну роль фонду соціального страхування на випадок безробіття.

Завдання 2. Навести аргументи, що підтверджують соціальну роль фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

Завдання 3. Аналіз виконання бюджету фонду соціального страхування на випадок безробіття, розрахунок розмірів допомог по безробіттю.

Завдання 4. Визначення допомоги по безробіттю. Громадянин Іваненко О. П. був звільнений з підприємства у зв'язку зі скороченням

штату (з незалежних від нього причин). Його страховий стаж — 10 років, середньомісячна зарплата — 12 000 грн. Він зареєструвався в центрі зайнятості через 5 днів після звільнення. Чи має він право на допомогу по безробіттю? З якого дня йому буде призначено виплату? Який буде розмір допомоги у перші 90 днів (якщо передбачено 70 % від середньої зарплати)?

Завдання 5. Виплата при звільненні за власним бажанням. Працівниця Петренко І. В. звільнилася за власним бажанням без поважних причин. Вона звернулася до центру зайнятості через 10 днів після звільнення. Чи має вона право на допомогу по безробіттю? Через який період може отримати першу виплату?

Завдання 6. Максимальний термін виплат. Громадянин Мельник С. П. має страховий стаж 9 років, звільнений у зв'язку з ліквідацією підприємства. Зареєстрований безробітним у центрі зайнятості. На який максимальний строк йому може бути призначена допомога по безробіттю?

Завдання 7. Обчислення загальної суми допомоги. Безробітний Сидоренко В. М. має страховий стаж 8 років, середня зарплата перед звільненням — 10 000 грн. Він отримує допомогу протягом 120 днів, причому: перші 90 днів — 70 % від зарплати; наступні 30 днів — 50 % від зарплати. Обчислити загальну суму допомоги.

Завдання 8. Зменшення розміру виплати. Безробітна Коваль Н. М. двічі відмовилася від підходящої роботи, запропонованої центром зайнятості. Чи може бути припинена виплата допомоги? На який строк?

Завдання 9. Реєстрація після тривалої перерви. Громадянин Гончарук І. В. звільнився 1 червня, але звернувся до центру зайнятості лише через 45 днів. Чи впливає це на розмір допомоги?

Завдання 10. Професійне навчання. Безробітна Онищенко Т. О. проходить професійне навчання за направленням центру зайнятості протягом 2 місяців. Чи отримує вона допомогу по безробіттю під час навчання? Яке джерело фінансування?

Завдання 11. Дострокове припинення допомоги. Безробітний Семенюк В. В. відмовився від участі у громадських роботах, організованих службою зайнятості. Яке рішення може прийняти центр зайнятості?

Завдання 12. Особи передпенсійного віку. Громадянка Павлюк М. С., якій залишилося 2 роки до пенсії, втратила роботу через скорочення. Який максимальний строк виплати допомоги для неї?

Завдання 13. Самозайнята особа. Підприємець Литвин В. О. самостійно сплачував внески на страхування на випадок безробіття. Після припинення діяльності зареєструвався як безробітний. Чи має він право на допомогу?

Завдання 14. Перепідготовка безробітних. Безробітний Рябчук А. М. пройшов навчання за програмою водія автокрана. Після завершення навчання йому виплатили одноразову допомогу. На якій підставі він отримав таку виплату?

Завдання 15. Розрахунок часткової допомоги. Громадянка Демчук Л. О. втратила роботу, але працевлаштувалася через 20 днів після реєстрації як безробітна. Розмір допомоги складав 8 000 грн/міс. Скільки днів допомоги їй виплатять?

Завдання 16. Виплата після навчання. Безробітний Кучер М. О. проходив курси тривалістю 2 місяці і після цього знайшов роботу. Чи продовжується виплата допомоги по безробіттю після працевлаштування?

Завдання 17. Порушення обов'язків безробітного. Безробітна Сергієнко В. П. не з'явилася на прийом до центру зайнятості без поважних причин. Які наслідки?

Завдання 18. Повторна реєстрація. Безробітний Кравченко І. В. отримував допомогу 6 місяців, потім знявся з обліку, бо виїхав за кордон. Через рік знову звернувся до центру зайнятості. Чи зберігається попередній страховий стаж і право на допомогу?

Тема 8 Медичне страхування

План

1. Становлення та розвиток медичного страхування в Україні.
2. Характеристика форм медичного страхування.
3. Обов'язки суб'єктів медичного страхування.
4. Основні принципи медичного страхування.
5. Перспективи розвитку обов'язкового медичного страхування в Україні.

Тестові завдання

1. Метою медичного страхування є:

- а) отримання прибутку від медичних послуг
- б) забезпечення громадян медичною допомогою у разі хвороби
- в) контроль за діяльністю лікарень
- г) зниження вартості ліків

2. Медичне страхування — це:

- а) добровільне накопичення коштів на лікування
- б) система правових, економічних та організаційних заходів щодо гарантії медичної допомоги
- в) форма державного кредиту
- г) система оподаткування

3. Які види медичного страхування існують в Україні?

- а) лише добровільне
- б) лише державне
- в) добровільне і загальнообов'язкове державне
- г) комерційне та муніципальне

4. Хто є страховиком у системі загальнообов'язкового державного медичного страхування?

- а) Міністерство охорони здоров'я
- б) страхова компанія
- в) держава в особі відповідного фонду
- г) медичний заклад

5. Хто є застрахованою особою у системі медичного страхування?

- а) лише працюючі громадяни
- б) усі громадяни, які сплачують внески або за яких їх сплачує держава
- в) тільки пенсіонери
- г) тільки працівники державного сектору

6. Який документ підтверджує право громадянина на отримання безоплатної медичної допомоги за системою страхування?

- а) паспорт
- б) ідентифікаційний код
- в) медичний поліс
- г) трудова книжка

7. Добровільне медичне страхування передбачає:

- а) лише оплату за державний кошт
- б) укладання договору між громадянином та страховою компанією
- в) оплату лікування виключно у державних лікарнях
- г) безстрокову дію полісу

8. Яка основна відмінність добровільного медичного страхування від обов'язкового?

- а) добровільне фінансується за рахунок роботодавця
- б) добровільне здійснюється за бажанням особи
- в) добровільне не покриває медичних послуг
- г) добровільне має більшу кількість обмежень

9. Який вид медичної допомоги фінансується через систему обов'язкового медичного страхування?

- а) лише стоматологічна допомога
- б) екстрена, амбулаторна, стаціонарна допомога
- в) тільки косметологічні процедури
- г) лише послуги приватних лікарень

10. Хто сплачує внески за непрацюючих громадян у системі обов'язкового медичного страхування?

- а) самі громадяни
- б) благодійні фонди
- в) держава
- г) місцева рада

11. Який із наведених ризиків покривається медичним страхуванням?

- а) втрата працездатності внаслідок нещасного випадку
- б) хвороба або необхідність у медичній допомозі
- в) безробіття
- г) пошкодження майна

12. Що не покривається добровільним медичним страхуванням, якщо інше не передбачено договором?

- а) планові операції
- б) хронічні або невиліковні захворювання
- в) діагностика
- г) виклик швидкої допомоги

13. Які основні джерела фінансування медичного страхування?

- а) бюджетні асигнування і благодійні внески
- б) страхові внески роботодавців, громадян і держави
- в) кошти міжнародних донорів
- г) прибутки лікарень

14. Хто може бути ініціатором укладення договору добровільного медичного страхування?

- а) тільки роботодавець
- б) тільки страхова компанія

- в) громадянин або підприємство за бажанням
- г) медичний заклад

15. Основне призначення медичного страхування — це:

- а) контроль за лікарями
- б) підтримка фінансової стабільності медичних установ
- в) соціальний захист громадян у разі настання хвороби
- г) зменшення кількості хворих

Контрольні запитання

1. Медичне страхування – сутність, завдання та функції.
2. Види медичного страхування, їх основні характеристики.
3. Основні засади організації обов’язкового медичного страхування.
4. Причини та необхідність запровадження загальнообов’язкового державного соціального медичного страхування в Україні.
5. Основні положення щодо впровадження загальнообов’язкового державного соціального медичного страхування в Україні.

Практичні завдання

Завдання 1. Аргументи на підтримку впровадження обов’язкового соціального медичного страхування в Україні.

Завдання 2. Економічні, правові та організаційні чинники, що перешкоджають впровадженню обов’язкового соціального медичного страхування в Україні.

Завдання 3. Роль здоров’я нації у економічному розвитку країни.

Завдання 4. Розрахунок витрат за добровільним медичним страхуванням. Громадянин Іваненко О. П. уклав договір добровільного медичного страхування з комерційною страховою компанією. Щомісяця він сплачує 1 500 грн страхового внеску. Договір передбачає, що у разі хвороби страхова компанія відшкодує 90 % витрат на лікування. За рік Іваненко О. П. отримав медичні послуги на суму 12 000 грн. Скільки Іваненко О. П. сплатив страхових внесків за рік. Скільки йому відшкодує страхова компанія.

Завдання 5. Визначення обов’язкового відшкодування. Громадянка Петренко Л. В. застрахована в системі обов’язкового державного медичного страхування. Вона отримала стаціонарне лікування на суму 5000 грн. Згідно із законом, держава покриває 100 % стандартних витрат, а додаткові послуги — за рахунок пацієнта. Плата за додаткові послуги

склала 1 200 грн. Скільки держава відшкодовує грошей? Скільки сплачує пацієнт?

Завдання 6. Страхові внески роботодавця. Працівник Сидоренко В. М. отримує зарплату 12 000 грн. Роботодавець сплачує обов'язкові внески на медичне страхування у розмірі 3,2 % від зарплати. Потрібно визначити суму внесків роботодавця за місяць.

Завдання 7. Добровільне страхування сім'ї. Громадянин Мельник О. П. уклав договір добровільного медичного страхування для себе та своєї сім'ї (дружина та двоє дітей). Страхова компанія встановила щомісячний внесок 2 500 грн. Вартість лікування дружини склала 8 000 грн, дітей — 5 000 грн кожного. Поліс покриває 80 % витрат на лікування. Потрібно визначити, скільки страхова компанія відшкодує сім'ї за рік, якщо витрати здійснено одноразово.

Завдання 8. Часткова оплата послуг пацієнтом. Громадянин Кравченко І. В. застрахований за обов'язковим медичним страхуванням. Вартість лікування склала 6 000 грн, з яких стандартна програма — 4 500 грн, додаткові послуги — 1 500 грн. Потрібно визначити: скільки сплатить держава і скільки сплатить пацієнт.

Завдання 9. Розрахунок страхових витрат при різних відсотках покриття. Пацієнт отримав лікування на суму 15 000 грн. Поліс добровільного медичного страхування покриває 70 % витрат. Пацієнт додатково оплатив ліки на 2 000 грн, які не покриваються полісом. Потрібно визначити

Скільки страхова компанія відшкодує.

Скільки пацієнт сплатить самостійно.

Завдання 10. Страхування вагітності та пологів. Громадянка Шевченко М. І. застрахована за обов'язковим медичним страхуванням. Вартість пологів та супровідних процедур — 8 000 грн, додаткові послуги (камери, спеціальні ліки) — 2 000 грн. Потрібно визначити, скільки покрити держава.

Завдання 11. Оплата медичних послуг при стаціонарі. Громадянин Литвиненко А. О. лікувався у стаціонарі 10 днів. Сума витрат — 20 000 грн., поліс покриває 90 % стандартних послуг, додаткові ліки — 2 000 грн. Потрібно визначити скільки сплатить пацієнт.

Завдання 12. Добровільне страхування з франшизою. Громадянин Павленко В. М. уклав поліс добровільного медичного страхування з

франшизою 1 000 грн. Вартість лікування — 10 000 грн, покриття 80 %. Розрахувати суму відшкодування страхової компанії.

Завдання 12. Медичне страхування для сім'ї. Сім'я з 3 осіб сплатила щомісячний внесок 3 000 грн. За рік члени сім'ї отримали медичні послуги на суму: Чоловік — 6 000 грн. Дружина — 9 000 грн. Дитина — 3 000 грн. Поліс покриває 85 % витрат на лікування. Розрахувати загальну суму внесків.

Тема 9 Пенсійне страхування

План

1. Поняття та види пенсійного страхування.
2. Пенсійна реформа в Україні.
3. Форми пенсійного забезпечення.
4. Характеристика системи державного пенсійного забезпечення.
5. Характеристика системи накопичувального пенсійного страхування.

Тестові завдання

1. Пенсійне страхування — це:

- а) форма добровільного заощадження громадян
- б) система матеріального забезпечення громадян у старості, у разі втрати працездатності чи годувальника
- в) вид комерційного страхування
- г) банківський депозит

2. Основним нормативним актом, що регулює пенсійне страхування в Україні, є:

- а) Податковий кодекс України
- б) Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»
- в) Закон України «Про страхування»
- г) Конституція України

3. Пенсійне страхування буває:

- а) тільки державне
- б) тільки приватне
- в) державне і недержавне
- г) соціальне і медичне

4. Джерелом коштів Пенсійного фонду є:

- а) добровільні внески громадян

- б) податки на товари
- в) страхові внески роботодавців і працівників
- г) кредити банків

5. Хто є застрахованою особою в системі пенсійного страхування?

- а) тільки роботодавець
- б) кожен, хто сплачує страхові внески
- в) лише державні службовці
- г) особи, старші 60 років

6. Який орган здійснює управління солідарною системою пенсійного страхування?

- а) Міністерство фінансів
- б) Пенсійний фонд України
- в) Верховна Рада України
- г) Національний банк України

7. Солідарна система пенсійного страхування означає, що:

- а) ожен накопичує пенсію на своєму рахунку;
- б) Пенсії виплачуються за рахунок внесків нинішніх працюючих

громадян;

- в) Пенсії виплачуються лише з державного бюджету;
- г) Пенсії формуються з добровільних внесків.

8. Який мінімальний страховий стаж потрібен для отримання пенсії за віком (станом на сьогодні)?

- а) 10 років;
- б) 15 років;
- в) 30 років;
- г) 35 років.

9. Недержавне пенсійне страхування — це:

- а) обов'язкова державна система;
- б) додаткове добровільне накопичення пенсій;
- в) вид медичного страхування;
- г) короткострокова фінансова допомога.

10. Хто може бути учасником недержавного пенсійного фонду?

- а) тільки роботодавці;
- б) будь-яка фізична особа;
- в) лише державні службовці;
- г) особи пенсійного віку.

11. Страховий стаж — це:

- а) період роботи за трудовим договором;
- б) період, протягом якого сплачувалися страхові внески;
- в) кількість років навчання;
- г) загальний трудовий стаж.

12. Розмір пенсії залежить від:

- а) віку особи;
- б) розміру страхових внесків і тривалості страхового стажу;
- в) кількості дітей;
- г) освіти.

13. Пенсія за вислугу років призначається:

- а) всім громадянам;
- б) працівникам певних професій (військові, освітяни, лікарі тощо);
- в) лише пенсіонерам за віком;
- г) тільки держслужбовцям.

14. Пенсійні виплати можуть бути призначені у разі:

- а) наявності доходів;
- б) старості, інвалідності або втрати годувальника;
- в) навчання;
- г) купівлі житла.

15. Яка мета пенсійного страхування?

- а) забезпечення високого рівня доходів населення;
- б) гарантування матеріальної підтримки особам, які втратили працездатність;
- в) стимулювання зайнятості;
- г) підвищення мінімальної зарплати.

Контрольні запитання

1. Система пенсійного забезпечення в Україні.
2. Сутність загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
3. Види пенсійних виплат. Умови виходу на пенсію. Порядок призначення та виплати пенсії.
4. Пенсійний фонд України, організаційна структура, функції.
5. Бюджет Пенсійного фонду – механізм формування та напрями використання. Державний нагляд та контроль в системі пенсійного забезпечення.

Практичні завдання

Завдання 1. Економічна роль Пенсійного фонду України (як елемента фінансової системи держави).

Завдання 2. Соціальна роль Пенсійного фонду України (як елемента системи соціального захисту населення).

Завдання 3. Пенсійна реформа в Україні – аргументи «за» та «проти».

Завдання 4. Аналіз виконання бюджету Пенсійного фонду України, розрахунок пенсій.

Завдання 5. Підприємство має 10 працівників. Середня місячна заробітна плата кожного — 15 000 грн. Ставка єдиного соціального внеску (ЄСВ) на пенсійне страхування — 22 %. Розрахувати суму внесків до Пенсійного фонду, яку сплачує роботодавець за місяць.

Завдання 6. Розрахунок пенсії за стажем. Громадянка працювала 35 років і мала середню заробітну плату 18 000 грн. Коефіцієнт страхового стажу — 0,35, коефіцієнт заробітку — 1,1. Базовий показник середньої зарплати по країні — 12 000 грн. Розрахувати пенсію за стажем.

Завдання 7. Громадянин має страховий стаж 28 років, середню заробітну плату 14 000 грн. Базовий показник середньої зарплати по країні — 13 000 грн. Коефіцієнт стажу — 0,28, коефіцієнт заробітку — 1,05. Розрахувати пенсію за віком.

Завдання 8. У сім'ї після смерті годувальника залишилися двоє неповнолітніх дітей. Його заробіток для розрахунку пенсії — 16 000 грн. Коефіцієнт стажу — 0,4. Розрахувати пенсію у разі втрати годувальника.

Завдання 9. Добровільне (недержавне) пенсійне страхування. Громадянин сплачує до недержавного пенсійного фонду щомісячний внесок 1 500 грн протягом 20 років. Річна ставка доходу фонду — 6 %. Розрахувати приблизну суму накопичень (за формулою складних відсотків).

Тема 10 Недержавне пенсійне страхування

План

1. Сутність недержавного пенсійного страхування.
2. Принципи недержавного пенсійного страхування.
3. Основні риси недержавного пенсійного страхування.
4. Порівняння систем пенсійного страхування.

Тестові завдання

1. Недержавне пенсійне страхування — це:

- а) частина державної системи соціального страхування
- б) добровільна форма накопичення коштів для майбутньої пенсії
- в) вид обов'язкових податків
- г) короткострокове банківське заощадження

2. Головна мета недержавного пенсійного страхування:

- а) заміна державної пенсії
- б) забезпечення додаткових пенсійних виплат у старості
- в) надання кредитів
- г) фінансування державного бюджету

3. Яка система пенсійного забезпечення включає недержавне пенсійне страхування?

- а) перша (солідарна)
- б) друга (накопичувальна)
- в) третя (добровільна)
- г) державна.

4. Учасником недержавного пенсійного фонду може бути:

- а) лише пенсіонер
- б) будь-який громадянин України
- в) лише працівник держустанови
- г) лише іноземець

5. Хто є засновником недержавного пенсійного фонду (НПФ)?

- а) будь-який банк
- б) компанії, об'єднання громадян або роботодавці
- в) Пенсійний фонд України
- г) Податкова служба

6. Недержавні пенсійні фонди можуть бути:

- а) відкриті, корпоративні, професійні
- б) державні і приватні
- в) місцеві і обласні
- г) банківські і небанківські

7. Відкритий пенсійний фонд — це фонд, у якому можуть брати участь:

- а) лише члени однієї професії
- б) усі громадяни, які бажають
- в) лише працівники одного підприємства

г) державні службовці

8. Хто управляє активами недержавного пенсійного фонду?

а) держава

б) банк

в) компанія з управління активами (КУА)

г) самі вкладники

9. Недержавні пенсійні внески є:

а) обов'язковими

б) добровільними

в) бюджетними

г) кредитними

10. Джерелом пенсійних виплат у недержавних фондах є:

а) державний бюджет

б) страхові внески учасників та інвестиційний дохід

в) благодійні внески

г) банківські кредити

11. Хто контролює діяльність недержавних пенсійних фондів?

а) Міністерство фінансів

б) Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

в) Верховна Рада

г) Державна податкова служба

12. Учасник НПФ має право:

а) отримати одноразову виплату

б) змінити фонд або адміністратора

в) отримувати інформацію про свій рахунок

г) усі відповіді правильні

13. Пенсійні внески у недержавний фонд можуть сплачувати:

а) лише працівники

б) роботодавці, фізичні особи або треті особи

в) лише держава

г) банки

14. Основна відмінність недержавного пенсійного страхування від державного полягає у:

а) джерелі фінансування

б) способі виплати заробітної плати

в) контролі з боку податкової

г) віковій категорії учасників

15. Коли учасник НПФ може отримати пенсійні виплати?

- а) після досягнення пенсійного віку або у випадках, передбачених договором
- б) у будь-який час
- в) через рік після вступу до фонду
- г) після 10 років незалежно від віку

Контрольні запитання

1. Недержавне пенсійного страхування – основні поняття та функції, нормативна основа.
2. Суб'єкти системи недержавного пенсійного страхування.
3. Сутність та види недержавних пенсійних фондів (НПФ). Вкладники та учасники НПФ. Функції адміністратора НПФ. Функції компанії з управління активами НПФ.
4. Функції банківської установи – зберігача фінансових активів НПФ.
5. Формування пенсійних активів НПФ. Види пенсійних виплат НПФ. Успадкування пенсійних активів

Практичні завдання

Завдання 1. Аргументи на підтримку розвитку недержавного пенсійного страхування.

Завдання 2. Фактори, що стримують розвиток недержавного пенсійного страхування в Україні.

Завдання 3. Загальна сума внесків. Громадянин сплачує щомісячний внесок до недержавного пенсійного фонду (НПФ) у розмірі 1 000 грн протягом 10 років. Розрахувати суму сплачених внесків без урахування доходу.

Завдання 4. Накопичення з відсотками. Учасник фонду сплачує 1 200 грн щомісяця протягом 15 років. Середній річний інвестиційний дохід — 6 %. Розрахувати суму накопичень (складні відсотки).

Завдання 5. Частка доходу від інвестицій. За 10 років учасник вніс 200 000 грн, а накопичення становлять 260 000 грн. Розрахувати відсоток доходу.

Завдання 6. Внески роботодавця. Роботодавець сплачує за кожного працівника 700 грн на місяць до НПФ. На підприємстві 40 працівників. Розрахувати суму внесків за рік.

Завдання 7. Спільні внески працівника і роботодавця. Працівник сплачує 500 грн, а роботодавець додає 1 000 грн щомісяця. Тривалість — 20 років. Розрахувати суму внесків (без відсотків).

Завдання 8. Одноразова виплата. На рахунку учасника — 240 000 грн. Він вирішив отримувати пенсійну виплату протягом 8 років (96 місяців). Розрахувати щомісячну виплату.

Завдання 9. Річний внесок. Громадянка платить 1 500 грн на місяць. Розрахувати скільки вона сплачує за 5 років і який буде приріст, якщо фонд щороку додає 5 % доходу.

Завдання 10. Розподіл сімейного внеску. Сім'я з трьох осіб щороку сплачує до НПФ 36 000 грн. Кошти діляться порівну між членами сім'ї. Розрахувати скільки накопичує кожен за 10 років.

Завдання 11. Виплати після досягнення пенсійного віку. Учасник накопичив 480 000 грн. Він вирішив отримувати виплати протягом 15 років (180 місяців) з річною доходністю фонду 4 %. Розрахувати приблизну щомісячну виплату:

Завдання 12. Зміна доходності. За перші 10 років доходність НПФ становила 5 %, за наступні 10 років — 8 %. Щомісячний внесок — 1 000 грн, тривалість — 20 років. Розрахувати накопичення за 20 років.

3. Завдання для самостійної роботи

1. Соціальне страхування як невід'ємний елемент соціальної політики держави.

2. Історичний розвиток соціального страхування (досвід зарубіжних країн).

3. Генеза соціального страхування в Україні.

4. Сучасні реформи соціального страхування в Україні.

5. Генеза соціального страхування за стародавніх часів.

6. Становлення системи соціального страхування в Німеччині.

7. Становлення системи соціального страхування в Великобританії.

8. Історичний розвиток системи соціального страхування в Україні.

9. Зарубіжний досвід державного регулювання соціальним страхуванням (будь-яка країна на вибір).

10. Державне регулювання ЗДСС на випадок безробіття.

11. Державне регулювання ЗДСС з тимчасової втрати працездатності

12. Державне регулювання пенсійним страхуванням.

13. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – визначення, принципи збору та ведення обліку. Економічна ефективність.

14. Принципи та порядок фінансового забезпечення фондів соціального страхування.

15. Зарубіжний досвід управління фінансовими ресурсами соціального страхування.

16. ЗДСС з тимчасової втрати працездатності в Україні: необхідність створення, основні засади організації, результати діяльності за останні три роки.

17. Зарубіжний досвід соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.

18. Роль фонду ЗДСС з тимчасової втрати працездатності як елемента фінансової системи держави.

19. ЗДСС на випадок безробіття: необхідність створення, основні засади організації, результати діяльності за останні три роки.

20. Зарубіжний досвід соціального страхування на випадок безробіття.

21. Роль фонду ЗДСС на випадок безробіття як елемента фінансової системи держави.

22. Роль фонду ЗДСС на випадок безробіття у здійсненні активної та пасивної політики на ринку праці.

23. Організаційні засади обов'язкового державного соціального медичного страхування (приклад зарубіжних країн).

24. Концептуальні основи запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування в Україні.

25. Система медичного страхування в Німеччині.

26. Система медичного страхування в Великобританії

27. Система медичного страхування в Швеції.

28. Сучасний стан та проблеми фінансового забезпечення галузі охорони здоров'я, державна політика в напрямі фінансового оздоровлення галузі.

29. Суть та значення реформованої системи пенсійного страхування.

30. Роль Пенсійного фонду України як елемента фінансової системи держави.

31. Повноваження Пенсійного фонду щодо збору та обліку єдиного внеску.

32. Історичні форми пенсійного забезпечення.
33. Зарубіжний досвід пенсійного страхування.
34. Роль страхових компаній в пенсійній системі. Досвід зарубіжних країн.
35. Переваги та недоліки реформованої системи пенсійного страхування в Україні.
36. Перспективи розвитку недержавних пенсійних фондів.
37. Криза пенсійних виплат. Прогнози економічно-розвинених країн.
38. Системи соціального страхування в окремих країнах Західної Європи (країна на вибір).
39. Системи соціального страхування в окремих постсоціалістичних країнах Центрально-Східної Європи (країна на вибір).
40. Системи соціального страхування в окремих країнах – членах СНД (країна на вибір).

4. Навчально-методичні матеріали дисципліни

1. Борисюк О. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.
2. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>
3. Журавка О. С., Бухтіарова А. Г., Пахненко О. М. Страхування : навч. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.
4. Заячківська О. В., Мамчур Д. А., Терещенко В. Є. Фінансово-економічна безпека страхової компанії : сутність, аналіз та фактори впливу. Фінансово-економічна політика в контексті інноваційного розвитку [кол. монографія] : відпов. ред. д.е.н., Л. В. Мельник. Київ : Кондор-Видавництво, 2023. Ч. 4. С. 242 – 253.
5. Заячківська О. В., Котик О. В., Кондрацька Н. М. Підходи до тлумачення фінансово-економічної безпеки страхової компанії. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Рівне 2025. № 2.
6. Заячківська О. В., Котик О. В., Мельник Л.В. Аналіз та фактори впливу фінансово-економічної безпеки на страхову компанію. Економіка та суспільство. 2025. № 77. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/635>

7. Заячківська О. В., Котик О. В., Федорчук Ю., ESG-орієнтовані інвестиції у страховій сфері : виклики та перспективи для України. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 2025. № 344 (4), С. 450 – 455.

8. Заячківська О. В., Мамчур Д. А. Механізм управління фінансово-економічною безпекою страхових компаній. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Рівне 2024. № 1 (105). С 92 – 99.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnuvgp_ekon_2024_1_11

9. Заячківська О. В., Мамчур Д. А. Оцінка рівня фінансової безпеки страхового ринку. України. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання». Рівне НУВГП. 2024. С. 83 – 86.

10. Заячківська О. В., Фільварковий І. В. Страховий ринок України : сучасні тенденції та перспективи розвитку. Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції «Детермінанти соціально-економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання». Рівне НУВГП. 2024. С. 87 – 90.

11. Заячківська О. В., Стасюк Л. М. Видатки бюджету на фінансування охорони здоров'я та їх оптимізація. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Сер. Економічні науки. Рівне. 2021. № 2 (94). С. 53 – 64.

12. Кисільова І. Ю. Страховий менеджмент : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійної програми «Фінанси і кредит». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 153 с.

13. Клапків Ю. М. Ринок страхових послуг : концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку : монографія. Тернопіль : ТНЕУ, 2020. 568 с.

14. Кондрацька Н. М., Котик О. В., Заячківська О. В. Фінансова безпека страхового ринку в Україні. Економіка та суспільство. 2025. № 76. URL :
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6240>

15. Конспект лекцій з дисципліни «Страховий менеджмент» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 071 «Облік і оподаткування», укл.: Юдіна С. В., Гуржий Т. О. Кам'янське : ДДТУ, 2024. 307 с.

16. Конспект лекцій з дисципліни «Страховий менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх

форм навчання. Частина І. Укладач : В. Г. Бабенко-Левада, Запоріжжя : ЗУ «Запорізька політехніка», 2024. 54 с.

17. Конспект лекцій з дисципліни «Страховий менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання. Частина ІІ. Укладач : В. Г. Бабенко-Левада, Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 50 с.

18. Кропельницька С. О., Солоджук Т. В. Соціальне страхування. Навчаальний посібник. Київ : ЦУЛ, 2021. 336 с.

19. Мельник Т. А., Сибірцев В. В. Страхування : навч. посіб. Кропивницький : ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с.

20. Опальчук Р. М. Страховий менеджмент : навчальний посібник. Київ : ЦП «Компринт», 2023. 251 с.

21. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

22. Про вищу освіту : Закон України №1556-VII від 01.07.2014 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

23. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

24. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>

25. Про страхування : Закон України від 18.11.2021 № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>

26. Скаковська С. С., Заячківська О. В., Котик О. В. Вплив страхування на соціально-економічну безпеку регіонів. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Рівне 2025. № 2.

27. Соціальне страхування : навч. посібник / М. Г. Марич. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2022. 176 с.

28. Соціальне страхування : навч. посіб. / Т. І. Стецюк, О. В. Димніч, О. В. Мурашко. Київ : КНЕУ, 2023. 167 с.

29. Стешенко О. Д. Страховий менеджмент : Конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 50 с.

30. Чуницька І. І., Богріновцева Л. М. Особливості діяльності страхових компаній на фінансовому ринку України в умовах воєнного стану. *Інфраструктура ринку*. 2023. Вип. 71. С. 251 – 258. URL : http://www.market-infr.od.ua/journals/2023/71_2023/46.pdf